

دل نوشته به یاد کودکان میناب؛

دلنتگ لبخندها و چهره‌های

معصومتان هستیم

دکتر محمدرضا صرفی

۱۶۸ فرشته‌ی کوچک، ۱۶۸ بانوی سراپا نور. آنها فقط کودکان پدر و مادر خود نیستند، فرزندانِ همه‌ی مردم ایرانند.

دختران سرزمین اهورایی ایران، اگرچه وجود لطیف خاکی و زمینی شان با بومها و موشک‌های خشن و بی‌رحم دشمن دیوسپرت بر کشید و به آسمان رفت، و ما لبخندها، شیرینی زبانی‌ها، و تماشای مهربانی‌های کودکانه‌شان محروم شدیم، اما جنبه‌ای دیگر از وجود عزیزشان مانند خون در قلب‌های ما تا جاودان جاری شد. فرشته‌ها وقتی در برابر چشم هستند و آنها را می‌بینیم، فقط یک شکل دارند، و فقط به یک نوع دل می‌برند؛ اما هنگامی که نیستند، در خیال ما حضور می‌یابند، و مثل رنگین کمان هزار رنگ و هزار شکل به خود می‌گیرند، و بر صد نوع دل می‌برند.

پس، باکی نیست. فرشتگان آنگاه که به ظاهر نیستند، به واقع هستند. عادت فرشتگان است که بعد از نبودن، به بودن می‌رسند. وقتی هستند، یکی هستند؛ و وقتی نیستند، از هزار تا هم بیشتر می‌شوند. بانوان کوچک ما، به سفر رفته‌اند، جایی در بهشت خدا، در دامن مادران آسمانی و معصومه صفت خود، آرام گرفته و در انتظار ما نشسته‌اند. روزی که ما به آنها برسیم، به رویمان آغوش خواهند گشود. با لبخندها و بوسه‌های گرمشان حسرت و اندوه هزاران سال درد و رنج فراغشان را جبران خواهند کرد. فرشتگان من! وقتی نیستید، یک دقیقه به اندازه‌ی یک سال طول می‌کشد، و وقتی هستید، گذر زمان را احساس نمی‌کنیم. شما را به خدا! همیشه ساکن مقدس دل و روح ما بمانید. دختران عزیزم؛ روزتان مبارک. چقدر دلنتگ لبخندها و چهره‌های معصومتان هستیم.

سفیر ایران در پاکستان:

ایران تحت تهدید و زور مذاکره نمی‌کند

گروه جامعه: سفیر ایران در پاکستان در پیامی نوشت که ایران به‌عنوان کشوری با تمدن بزرگ تحت تهدید و زور مذاکره نمی‌کند و این اصلی است که آمریکا باید آن را درک کند.

به گزارش ایسنا، «رضا امیری مقدم» سفیر ایران در پاکستان روز سه‌شنبه اول اردیبهشت، در پیامی در صفحه کاربری خود در پلتفرم «ایکس» نوشت: «این یک حقیقت جهان شمول است که هیچ کشوری که دارای تمدنی بزرگ است، تحت تهدید و زور مذاکره نمی‌کند.» سفیر ایران افزود: «این یک اصل اساسی، اسلامی و الهی است. ای کاش آمریکا این را درک می‌کرد.» اظهارات سفیر ایران در میانه گزارش‌های رسانه‌های درباره آغاز دور بعدی مذاکرات میان ایران و آمریکا در فرصت باقی‌مانده از آتش‌بس میان ۲ طرف مطرح شده است.

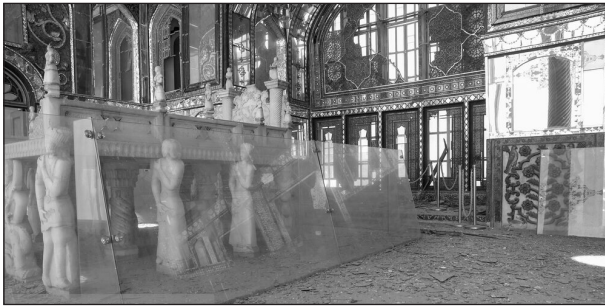
این در حالی است که مقامات ایران اعلام کرده‌اند به دلیل تداوم محاصره دریایی ایران که نقض آتش‌بس محسوب می‌شود، فعلا برنامه‌ای برای شرکت در مذاکرات اسلام‌آباد ندارند.

بازگشایی مشروط تنگه هرمز، بخشی از شرایط آتش‌بس در جنگ بود که به دلیل محاصره بنادر ایران از سوی آمریکا در پی بی‌نتیجه ماندن دور اول مذاکرات در ۲۳ فوروردین به حالت قبل بازگشت و تردد کلیه کشتی‌های نظامی و کشتی‌های مرتبط با دشمن آمریکایی، صهیونیستی از این آبراه ممنوع شد. همچنین طبق اعلام قبلی ایران، تردد کلیه کشتی‌های تجاری دیگر کشورها از این مسیر مشروط به هماهنگی کامل با مقامات ایرانی است.

در همین راستا، «محمد باقر قالیباف» رئیس مجلس شورای اسلامی که ریاست دور قبلی مذاکرات در اسلام‌آباد را بر عهده داشت، در پی لفاظی‌های اخیر «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهور آمریکا درباره امکان دست یافتن به یک توافق در سایه تداوم محاصره دریایی آمریکا و امکان ازرگرایی حملات علیه ایران در صورت دست نیافتن به یک توافق در پیامی در صفحه خود در ایکس نوشت: «ترامپ با اعمال محاصره و نقض آتش‌بس می‌خواهد تا به خیال خود این میز مذاکره را به میز تسلیم تبدیل کند یا جنگ افروزی مجدد را موجه سازد. مذاکره زیر سایه تهدید را نمی‌پذیریم و در دو هفته اخیر برای رو کردن کارت‌های جدید در میدان نبرد آماده شده‌ایم.»

طی بیانیه‌ای بیش از ۲۴۰ پژوهشگر جهانی هشدار دادند:

پیامد فاجعه‌بار بمباران آثار تمدنی ایران

قرار گرفته‌اند. فراتر از «خسارات جانبی»، برخی از این آسیب‌ها ناشی از حملات عمدی است که برای محو آثار گذشته نابودی نهادهای متولی حفظ این میراث و آموزش نسل‌های آینده طراحی شده‌اند (مانند حملات به دانشگاه‌های تهران و اصفهان).

این حملات نه تنها خود سایت‌ها، بلکه پرسنل مسئول مطالعه و حفاظت از آن‌ها را نیز هدف قرار می‌دهند. برای مثال، ما عمیقاً نگران حملات ۸ مارس هستیم که دفاتر سازمان میراث فرهنگی در خرم‌آباد (استان لرستان) را ویران کرد؛ در حالی که دره اطراف آن جزو میراث جهانی یونسکو است. در این حملات چندین عضو این سازمان مجروح شدند و سرنوشت آرشیه‌های باستان‌شناسی و اسناد علمی آنجا نامشخص است. این حملات همچنین به قلعه باستانی فلک‌الافلاک و موزه مجاور آن آسیب رسانده است. این در حالی است که مختصات این بناها پیش‌تر توسط یونسکو به طرفین درگیر ابلاغ شده بود تا از بمباران آن‌ها جلوگیری شود. میراث ایران پیش از این نیز بهای سنگینی برای حوادث ناگواری که از زمان اولین بمباران‌های گسترده در ژوئن ۲۰۲۵ این کشور را لرزاند، پرداخته است. ما بیانیه‌های یونسکو را یادآوری می‌کنیم که بر تعهد طرفین به قوانین بین‌المللی، به‌ویژه کنوانسیون ۱۹۵۴ لاهه برای حفاظت از اموال فرهنگی در صورت درگیری مسلحانه، تأکید دارد.

شاهدان جایگزین ناپذیر گذشته ایران ما به عنوان پژوهشگران تاریخ و فرهنگ ایران، بر غنای استثنایی میراث این کشور تأکید می‌کنیم. علاوه بر ۲۹ اثر ثبت شده در یونسکو، حدود ۴۰،۰۰۰ اثر از سال ۱۹۳۰ در فهرست میراث ملی ایران ثبت شده

است. این سایت‌ها، مجموعه‌ها و آرشیه‌ها شاهدان بی‌بدیل گذشته ایران هستند. برای ما محققان، این‌ها منابعی حیاتی برای درک تاریخ نه تنها در سطح ملی و منطقه‌ای، بلکه در مقیاس کل بشریت محسوب می‌شوند.

افزایش حمایت از محققان و کارشناسان ما خواستار حمایت نهاد‌های بین‌المللی از میراث ایران و پتانسیل علمی آن هستیم. فرانسه با بیش از ۱۵۰ سال سابقه همکاری علمی با ایران، نقشی حیاتی در این میان دارد. ما نباید اجازه دهیم شکافی میان ملت‌هایی که سرنوشت مشترکی دارند ایجاد شود. ما بر موارد زیر تأکید داریم: تخصیص بودجه‌های اضطراری برای پژوهش و دیجیتال‌سازی کردن آرشیه‌ها. / گسترش برنامه‌های جایجایی بین‌المللی و ویزای نخبگان برای محققان ایرانی. / تداوم آموزش متخصصان جوان از طریق بورسیه‌های دکترا و پسادکترا.

محو کردن تاریخ خاورمیانه فراتر از مرزهای ایران، حفظ گفت‌وگوی علمی و درک گذشته برای انسانیت ما ضروری است. مردم ایران و تمام ساکنان منطقه در میانه این «آخرین جنگ خلیج فارس» که اهدافش هر روز پوچ‌تر و نتایجش نامشخص‌تر می‌شود، فراموش شده‌اند. تخریب‌های اخیر نشان می‌دهد که این جنگ‌ها علاوه بر تلفات انسانی، به هدف قرار دادن میراث فرهنگی، به دنبال انسان‌زدایی از جوامع خاورمیانه هستند تا منافع کوتاه‌مدت ژئوپلیتیک و اقتصادی را جایگزین تاریخ غنی و پیوسته این منطقه کنند. این اقدامات در واقع به مفهوم مخرب و آسیب‌زای «برخورد تمدن‌ها» دامن می‌زنند.

تازه‌ترین آمار خسارت جنگ به آثار تاریخی اعلام شد:

تخریب ۱۵۶ اثر و بافت تاریخی ایران

از آغاز عملیات اجرایی و برداشتن لایه‌های آسیب‌دیده مشخص می‌شود. ایزدی توضیح داد: در بخش‌هایی مانند آیینه‌کاری، تزئینات داخلی، گچ‌بری‌ها و سازه‌های پنهنان، تا زمانی که زیرسازی انجام نشود، نمی‌توان برآورد دقیق‌تری ارائه کرد.

براساس این گزارش، در میان آثار آسیب‌دیده، ۵۹ موزه و ۷ بافت تاریخی ثبت ملی شده کشور نیز قرار دارند و مدیرکل دفتر ثبت آثار تاریخی با اشاره به نمونه‌هایی از بناهای آسیب‌دیده گفت: مجموعه‌هایی مانند کاخ گلستان و تعدادی دیگر از بناهای شاخص تاریخی ملی و جهانی آسیب‌های جدی‌تر دیده‌اند که بخشی از سازه بنا را هم درگیر کرده است. کاخ گلستان به عنوان یکی از مهم‌ترین مجموعه‌های تاریخی پایتخت و میراث جهانی یونسکو، از جمله آثاری است که به دلیل جایگاه نمادین و حساسیت افکار عمومی، توجه ویژه‌ای به وضعیت آن وجود دارد. با این حال، ایزدی تأکید کرد که برای وزارت میراث

گروه جامعه: تجاوز ارتش تروریست آمریکا و اسراییل به کشورمان، علاوه بر خسارت‌های انسانی و زیرساختی، میراث فرهنگی ایران را نیز از آسیب مصون نگذاشت؛ آثاری که برخی از آن‌ها نه تنها بخشی از هویت تاریخی کشور، بلکه سرمایه‌ای متعلق به حافظه فرهنگی جهان به شمار می‌روند.

تازه‌ترین آمارهای رسمی نشان می‌دهد ۱۴۹ اثر تاریخی در ۱۸ استان کشور دچار خسارت شده‌اند؛ آثاری که به گفته مسئولان، با دستور وزیر میراث فرهنگی مرمت فوری آن‌ها در دستور کار قرار گرفته است. علیرضا ایزدی، مدیرکل دفتر ثبت آثار تاریخی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در گفتگو با ایسنا اعلام کرد: براساس آخرین جمع‌بندی‌ها، ۱۴۹ اثر تاریخی در ۱۸ استان کشور در جریان حملات اخیر آسیب دیده‌اند. گفت: این رقم البته هنوز نهایی نیست و احتمال افزایش آن وجود دارد؛ چراکه در بسیاری از بناهای تاریخی، میزان واقعی خسارت پس

خبر

رسانه‌ها و موقعیت‌های خطیر

محمد لطیف‌کار

اولین شماره استقامت را در سال نو، پس از چند هفته تعطیلی در حالی منتشر می‌کنیم که با وجود شرایط جنگ و مشکلات فزاینده‌ی رسانه‌ها، نمی‌دانم تاکی می‌توانیم دوام بیاوریم.

اگرچه خبر تعطیلی برخی رسانه‌ها و تعدیل نیروهای آن‌ها در سال گذشته و پیش از شروع جنگ تحمیلی را هم بارها کم و بیش شنیده‌ایم، و اندوهگین شدیم، اما این روزها با وجود شرایط جنگی و تهاجم آمریکا و اسرائیل علیه کشورمان، رکود و تعطیلی رسانه‌ها به طرز دلهره‌آوری رو به افزایش است.

افزایش قیمت کاغذ، لیتوگرافی و هزینه‌های چاپ کمرشکن شده و اینترنت که در زمانه‌ی ما حکم خون در رگان رسانه را دارد، هم به کلی قطع است. در همین حال سایر اقلام خدمات و تولید رسانه در سال‌های اخیر رشد صعودی داشته، حال آن‌که درآمد آن‌ها از راه فروش و جذب آگهی به پایین‌ترین سطح خود رسیده است.

با این همه، ما در هفته‌نامه «استقامت»، و پایگاه خبری «فردای کرمان» در این ایام تن به تعطیلی ندادیم، و سعی کردیم از طریق به روزرسانی «فردای کرمان»، وقفه‌ی کوتاه «استقامت» را جبران کنیم. در این یادداشت کوتاه قصد ندارم به تحلیل این وضعیت دشوار و پیامدهای منفی آن بر توسعه‌ی کشورمان بپردازم، چرا که معتمد جامعه‌ای که رسانه ندارد یا به قدری ضعیف‌اندکه نظر مردم را جلب نمی‌کنند، از نظر مرجعیت خبری هم به ناچار به خارج وابسته می‌شود.

کما این‌که در این روزها بیش از هر زمان دیگری، شاهد فشار رسانه‌های خارجی بر افکار عمومی هستیم و تاثیرگذاری آن‌ها را بر فضای خبری و ایجاد جنگ روانی در جامعه می‌بینیم، که به هیچ‌وجه کمتر از بمباران‌های دشمن نیست. گمان می‌کنم تجربه‌ی دو جنگ اخیر در سال گذشته، به خوبی این درس را به ما داد که در این زمینه تا چه اندازه آسیب‌پذیریم. اکنون که این یادداشت را می‌نویسم، لحظاتی پیش از طریق رسانه‌ها با خبر شدم دور دوم مذاکرات ایران و آمریکا در اسلام‌آباد لغو شده، و ترامپ هم با وجود محاصره‌ی دریایی کشورمان، آتش‌بس را تمدید کرده است. این اقدام تناقض‌آمیز ترامپ اگرچه می‌تواند فضای بیم و امید را القا کند، اما همان چیزی نیست که ایران بخواد. خبر خوبی که ما منتظر آن هستیم این است که جنگ به طور کامل متوقف شود و سایه‌ی جنگ و تهدید از سر کشور عزیز ما به زودی کوتاه بشود. نمی‌دانم خاتمه‌ی جنگ کی اتفاق می‌افتد، اما امیدوارم در دوره‌ی پساجنگ، موضوع توجه به رسانه‌ها به عنوان یکی از اولویت‌های تقویت جامعه مدنی، توسعه اجتماعی و بالندگی امنیت ملی کشورمان، به‌طور جد مد نظر قرار گیرد. جنگ با همه‌ی بدی‌ها و نکتی که دارد، برای آموختن از سخنی‌های زندگی می‌تواند راهنما و دلیل خوبی باشد، البته اگر ما هم شاگرد خوبی باشیم و یاد بگیریم!

معاون آموزش و پرورش استان:

۱۶ مدرسه در استان کرمان

طی جنگ رمضان آسیب دید

گروه جامعه: معاون سوادآموزی و دبیر قرارگاه نهضت مردمی مدرسه‌سازی آموزش و پرورش استان کرمان گفت: ۱۶ مدرسه در استان طی جنگ رمضان آسیب دیده است. اختر اسماعیل‌زاده دوشنبه ۳۱ فروردین در گردهمایی مدیران و روسای آموزش و پرورش شهرستان‌ها و مناطق استان کرمان از اجرای تمامی فعالیت‌های آموزشی سوادآموزی به صورت مجازی در استان خبر داد. به نقل از ایسنا، وی گفت: متأسفانه در پی جنگ اخیر، چند شهرستان استان کرمان با حملاتی مواجه شده‌اند که در حال حاضر ۱۶ مدرسه نیازمند بهسازی و تعمیر هستند که این آمار در کشور حدود ۷۵۰ مدرسه است. اسماعیل‌زاده افزود: رسیدگی به مدارس آسیب‌دیده در این زمینه به عهده مدیران شهرستان‌هاست. معاون سوادآموزی آموزش و پرورش استان کرمان گفت: در مجموع ۳۷۰ کلاس سوادآموزی در استان فعال است، با وجود کاهش مشارکت در برخی شهرستان‌ها، اما پیشرفت در جذب افراد مراجعه‌کننده قابل توجه است. وی افزود: تمامی کلاس‌های سوادآموزی استان به صورت مجازی با وجود همه چالش‌ها در حال برگزاری است.